

Yttrande över detaljplan Väsjön Norra, dnr 2008 / 718

Naturskyddsföreningen i Sollentuna anser att detaljplanen inte ska antas i sin nuvarande form. Underlaget har flera brister, bl.a. förklaras inte vissa beteckningar i plankartan. Planen visar en grov överexploatering och en stor förlust av återstående naturvärden. Naturskyddsföreningen har redan i sitt samrådsyttrande 2008 visat vilka områden i Väsjöexploateringen som är olämpliga att bebygga – se bilaga 1. För att styrka kunskaperna om naturvärdena har föreningen anlitat Naturföretaget (bilaga 2) och hänvisar till naturvärdesbedömningen i Alternativ skogsbruksplan för Törnskogen (SLU examensarbete), som gjorts tillgänglig för samtliga markägare Törnskogen. Skogsstyrelsen avgränsning av nyckelbiotopen söder om sjön Snuggan är inte förenlig med biologiska principer. Den skyddsvärda nyckelbiotopen hällmarkstallskog med lång kontinuitet upphör inte vid fastighetsgränser utan sträcker sig över hela hällmarksområdet. Naturskyddsföreningen har i skrivelse 2013 09 18 begärt uppskov med att inkomma med sitt yttrande till den 16 oktober.

Sammanfattning av de viktigaste synpunkterna från Naturskyddsföreningen:

- Den sammanlagda effekten av den exploatering som föreslås i flera av Väsjöområdets detaljplaner är att samtliga tallhällmarker öster om motorvägen elimineras eller reduceras till ofunktionella rester.
- Spridningskorridorer genom detaljplaneområdet måste finnas för vilda djur. Detta är särskilt viktigt eftersom det ligger mellan två naturreservat som ingår i Rösjökilen!
- Nyckelbiotopen ska bevaras.
- Snuggan måste skyddas mot föroreningar.
- Skydda gammal tall (naturvärdesobjektet) i norra delen och förverkliga visionen om Blågröna stråket genom att inte ha bebyggelse tätt inpå stråket i dess södra sluttning.
- Bostäder som inte i sin helhet, utan några avsteg, klarar gällande regler för buller och luftkvalitet bör utgå ur planen. Vi anser att ett tydligare underlag måste tas fram om kommande luft- och bullersituation för bostäder nära förbifart Stockholm och dess tunnelmynning.

I det följande redovisas ett antal specifika delar av planen där den bör ändras. Siffrorna hänvisar till kartan i bilaga 5.

1. I områdets norra del planeras bostäder med 60 m – 150 m avstånd till Norrortsledens tunnelmynning och med ett avstånd till motorvägen av 40 – 50 m (huskant – vägkant, från södra resp. norra huskanten) eller 65 – 90 m (huskant – vägmitt).

Bostäder ska enligt Naturskyddsföreningens mening i sin helhet placeras så att de utan några avsteg klarar gällande regler för buller och luftkvalitet. Vi anser att planen inte tillfredsställande har visat att så kan ske. Vi anser därför att dessa bostäder slopas alternativt att ett tydligare underlag därför tas fram om kommande luft- och bullersituation och att planen anpassas med hänsyn till vad som kommer fram.

Ett fördjupat underlag ska beakta att när förbifart Stockholm är klar, kan vägen komma att trafikeras inte bara av fordon som uppfyller EU:s krav, utan även av internationell genomfartstrafik österifrån, med sämre miljöegenskaper. Dessutom kommer luft på platsen påverkas av de avgaser som strömmar ut ur tunnelmynningen.

Det förefaller nu i planen som om framtida boende visserligen kan ha några rum mot tyst sida. Det innebär samtidigt att på sidan mot genomfarten, bör de inte öppna fönster och inte vistas ute. Vi anser att detta är oacceptabel standard för känsliga grupper såsom barn gamla eller dem som har problem med luftvägarna. Enligt ny forskning uppvisar dessutom spädbarn som föds där mammorna bott i utsatta lägen får lägre födelsevikt. I ett område så här långt från en storstads centrala delar måste behovet av nyttillkommande bostäder kunna fyllas i lägen som inte innebär avsteg från god luft- och bullersituation.

1. Gör mer plats för en ordentlig naturpassage mellan Norrortsleden och de hus som ligger närmast (gata 10). Flytta ner dem åtminstone 30 m. Eftersom viadukten där Snugganbäcken passerar under Norrortsleden inte är dimensionerad eller anpassad för fungera som passage för vilda djur behövs en annan naturpassage från Törnaskogen till det Blågröna stråket (det är inte troligt att det räcker med den smala och branta passage som nu är planerad mellan motorvägen och flerbostadshuset). Genom att flytta bebyggelsen längre från Norrortsleden minskar man även problemen med buller genom ökat avstånd och mer naturligt bullerskydd i form av skog.

2. Inom Norrsätra 2:3 finns omkring 300 m öster om Snuggan ett område som är utpekat som naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen. Området består av gammal tall och gynnar framförallt insekter och vedsvampar samt fåglar som hittar föda och boplatser i sådan miljö. Detta område bör inte exploateras eller byggas tätt inpå. Flytta bostadshuset lite åt sydväst där det är nödvändigt alternativt gör större delar av tomterna till prickmark på plankartan. Skipa också planerna på en trädskoja – den utbyggnaden innebär ett onödigt ingrepp i slutningen. Utsikten kommer att finnas kvar ändå.

3. För att det Blågröna stråket ska uppfylla sin funktion så bör bebyggelsen som ligger tätt inpå i slutningen flyttas högre upp. Gata 2 kan flyttas västerut (minst 10 m) för att ge plats åt bebyggelsen och samtidigt spara slutningen mot bäcken som naturmark.

4. För att skydda Snuggans vattensystem bör bebyggelse innanför vattendelaren regleras med restriktioner (även för befintlig bebyggelse) så att förorenat vatten inte når sjön.

5. Tomterna som planeras norr om gata 11 bör förses med prickmark, minst 10 m från norra tomtgränserna. Mycket av området ovanför branterna består av värdefulla hållmarker, så även i detta område.

6. Kilen av naturmark som sträcker sig in mellan bebyggelsen bör ges chansen att fungera som en sammanhängande helhet. På flera platser blir det nålsögon mellan bebyggelsen och på vissa ställen utgör vägar och hus hinder. Naturpassagen skall åtminstone göras 25-30 m bred. Omvandla prickmark till natur i norra delen. Se även punkt 7 och 8.

7. Naturpassagen ska vara sammanhängande över gata 2.

8. Naturpassagen ska vara sammanhängande, minst 25-30 m.

9. Området bör inte bebyggas eftersom det utgör en del av en nyckelbiotop bestående av hållmarkstallskog med mycket gamla tallar och rödlistade arter av mossa, lav och svamp. Vi delar här inte Skogsstyrelsens syn på hur stor areal som bör klassas som nyckelbiotop. Att utbredningen av den värdefulla naturen är avsevärt större än Skogsstyrelsen anser bekräftas av inventeringar gjorda av Naturföretaget (2012 på uppdrag av Naturskyddsföreningen) och av alternativ skogsbruksplan som gjorts som examensarbete på SLU (*). Med föreliggande detaljplan riskeras ett mycket stort slitage på det lilla kvarvarande området av hållmarker. Hållmarkerna är ekologiskt viktiga då de ingår i ett nätverk av tallhållmarker i området omkring Törnskogen. Detta nätverk är det enda större området av tallhållmarker i norra Stockholmstrakten. (se Inventering av Naturföretaget och SLU).

10. En ordentlig naturpassage bör även ordnas i södra delen av planområdet. Planen riskerar annars att helt blockera möjligheterna för djur att ta sig mellan södra delarna av Törnskogens naturreservat till skogen väster om Edsbergs sportfält och vidare till Rösjöns naturreservat. Här finns goda möjligheter att med hjälp av topografin skapa en ekodukt över Frestavägen för att säkerställa det syftet. Naturmarken norr om lokalgata 1 (Edsberg 10:1) har goda förutsättningar att fungera som ett bra naturstråk. Detta måste naturligtvis tas hänsyn till även i framtida planering av området kring Gustavsbergsleden.

Naturskyddsföreningen vill också påpeka att det inte finns någon laglig grund för att upphäva strandskyddet på grund av ev. existerande staket och att strandskyddets båda syften ska uppfyllas. Att ett staket försvinner p.g.a. detaljplanen är således inget skäl för att bebygga strandskyddszonen. Den redan beslutade i öster angränsande planen har skapat en situation där strandskyddet kring Väsjön som följd av planen kan upphävas därför att hela stranden redan eliminerats och att anslutning till omgivande terräng blockeras genom massiv bebyggelse och en ny stor väg. Strandskyddet till Snuggan (utvidgat strandskydd 300 m) i dess norra östra del är på motsvarande sätt förverkat på grund av Norrortsleden.

Våtmarkssystemet Törnskogsmossarna och Snuggan är unikt i norra storstockholmstrakten och i Rösjökilen. Det är ett av de viktigaste naturvärdena i Törnskogens naturreservat. Därför bör strandskyddsbestämmelser införas som kan säkra vattensystemet från föroreningar p.g.a. befintlig och ökande bebyggelse (**). Detta gäller särskilt innanför systemets vattendelare (dvs inom nederbörsoområdet där ytvatten tillförs våtmarkerna och sjön) och med en marginal på ca 50 m så att

framtida bebyggelse inte bildar horisontlinje sett från naturreservatet Södra Törnaskogen. Upplevelsevärden som förknippas med reservatets vildmarkskaraktär är bland annat värden som tillskrivs ökande betydelse i de Gröna kilarna.

Det är bra att det planeras för fastighetsnära återvinning vid flerbostadshusen men att småhusägarna ska behöva ta sig till Norrsåtra verksamhetsområde (med bil troligtvis) för att sortera sitt avfall är fel. Den lösningen är varken klimatsmart eller uppmuntrar till källsortering och återvinning. Därför bör det finnas **flera lättillgängliga återvinningsstationer** inom Väsjöområdet. Förslagsvis en inom de södra delarna av denna detaljplan för att avlasta återvinningsstationen inom verksamhetsområdet.

Trevligt utformade och lättillgängliga entréer till Törnaskogens naturreservat bör finnas på några lämpliga ställen av detaljplanen för att underlätta och uppmuntra folk att ta sig ut i skogen. Givetvis med bra information om naturreservatet och gällande bestämmelser.

Vi vill också understryka vikten av att det ska finnas **bra cykelmöjligheter** mellan Väsjöområdets olika delar och in mot de centrala delarna av Sollentuna samt norrut längs med Frestavägen mot Vallentuna och Täby. Dessutom måste en väl **fungerande kollektivtrafik** finnas tillgänglig för alla inom detaljplanen.

De stråk som i planen betecknats med Natur är i stort sett de rester som blivit över när tomter givits byggrätter. Det naturstråk som man berömmar sig av i planen är totalt ofunktionellt i form av några isolerade bergbranter.

Den extrema exploateringen borde föranleda att åtgärder för naturkompensation ingår i planen eller beaktas i angränsande planer, t.ex. genom att lösa in vissa fastigheter.

Om planerna för Väsjöområdet genomförs kommer det inte att finnas någon enda ordentlig naturpassage i Sollentunas del av Rösökilen. Detta är helt mot de intentioner och målsättningar som antagits för Gröna Kilar !

* Kommunen, liksom övriga markägare, har fått ett exemplar av den alternativa skogsbruksplanen.

** Som avskräckande exempel hänvisas till Mörtsjön i Täby där bebyggelse innanför vattendelaren lett omfattande förorening och övergödning – något som man försöker kompensera genom att ge sjön konstgjord andning.

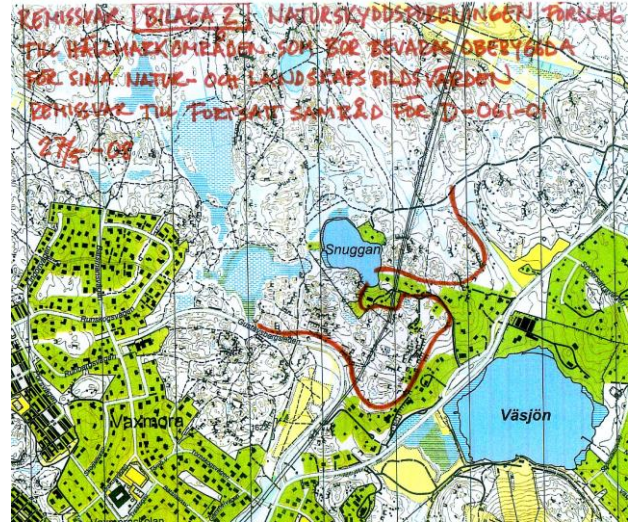
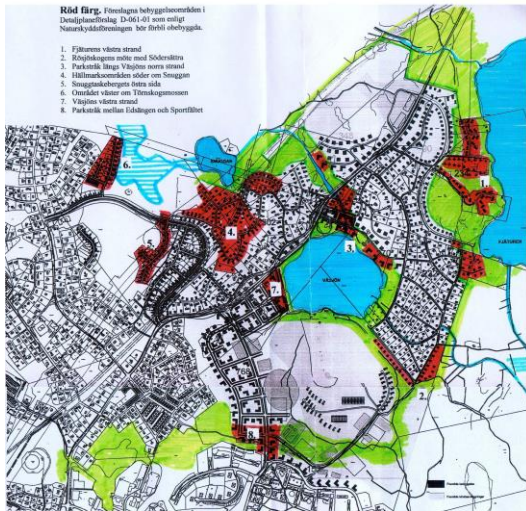
Sollentuna 2013 10 15

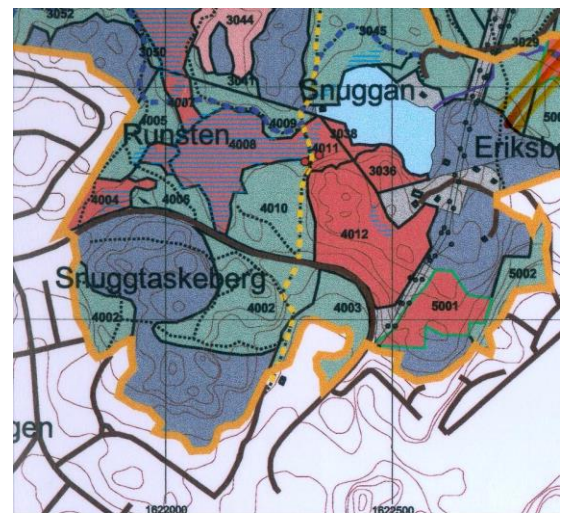
Herbert Henkel
ordf. Naturskyddsföreningen i Sollentuna

Bilagor:

- 1 – utdrag (kartor) från Naturskyddsföreningens samrådsyttrande 2008 05 27 dnr D-61-1.
- 2 – Naturvärdesbedömning av Naturföretaget 2012.
- 3 – SLU:s bedömning av nyckelbiotoper
- 4 – karta som visar omfattningen av naturförstörelsen av återstående tallhällmarker som olika delplaner i Väsjöexploateringen leder till samt betoning av funktionella naturpassager.
- 5 – översikt över viktiga förutsättningar och karta med sifferhänvisningar 1 – 10 till texten.

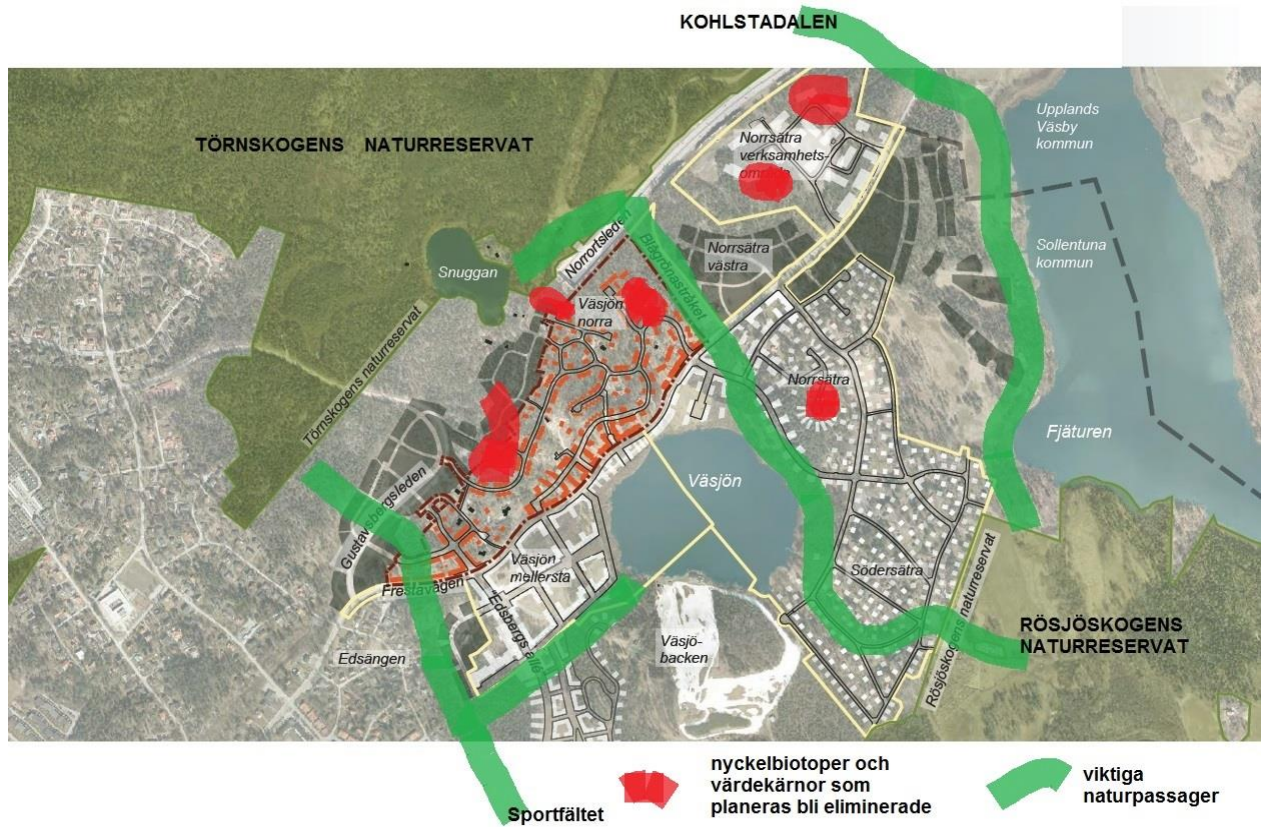
Bilaga 1. Från Naturskyddsföreningens samrådsyttrande 2008. 1:1 – områden som ej bör exploateras, 1:2 – hällmarker som ej bör bebyggas.

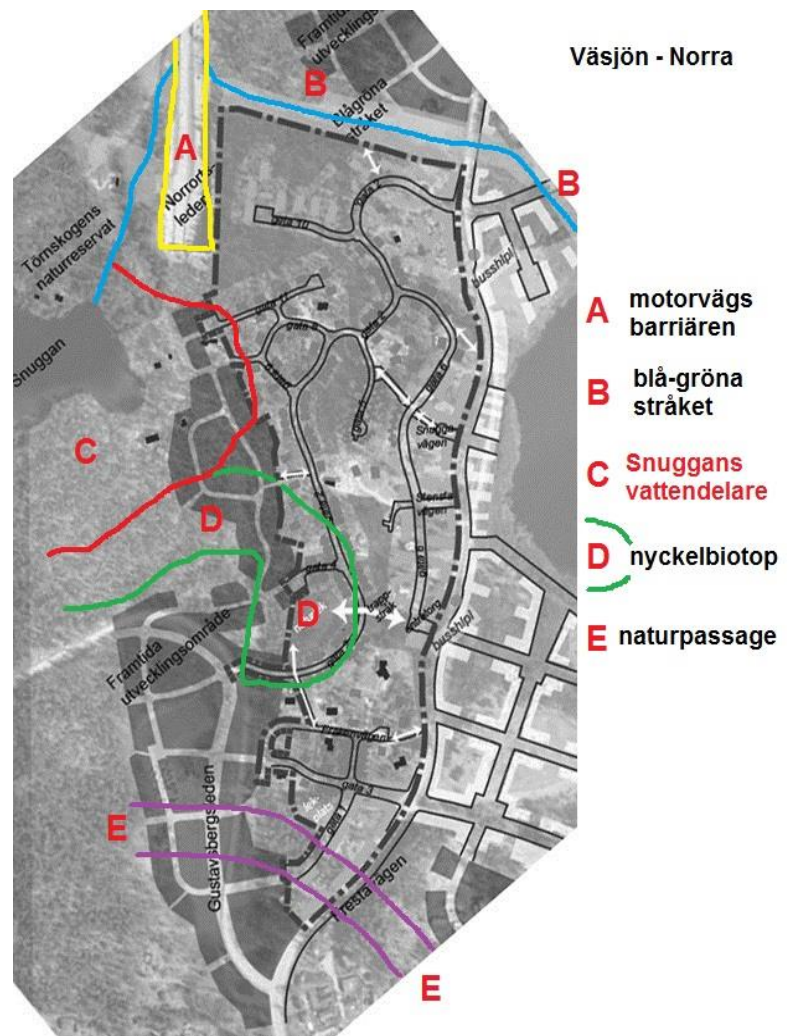
■ nyckelbiotop	■ våtmark	
NO ■ naturvård - orörd	■ hällmark	NS ■ naturvård skötsel
PF ■ skogsbruk - förstärkt hänsyn		

Bilaga 2. Karta som visar den värdefullaste delen av nyckelbiotopen söder om Snuggan.

Bilaga 3. Nyckelbiotopen enligt SLU:s bedömning.

Bilaga 4. Viktiga natursamband (grönt) som bör finnas med i planen och Hällmarkstallskogsbiotoper som planeras bli eliminerade (rött).

Bilaga 5:1. Grundläggande naturvärden och naturfunktioner som bör beaktas och föranleda en anpassning av planen.

Bilaga 5:2. Siffror som hänvisar till kommentarer i texten.

